

การวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*

Research and Development of Medium Secondary School Academic Management Model under The Office of The Basic Education Commission

¹ตรีทิพย์นิภา สดศรี, กระพัน ศรีงาน และ โกวิท วชรินทรางกูร

¹Treetippayanipa Sodsri, Krapan Sri-Ngan and Kovit Vajarintarangoon

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

¹Buriram Rajabhat University, Thailand.

¹Corresponding Author's E-mail: treetippayanipa11012515@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพความต้องการ (2) พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ (3) ตรวจสอบรูปแบบการบริหารงาน และ (4) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางฯ การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 452 คน จาก 251 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน และการสุ่มจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั้ง 42 เขต พื้นที่กำหนดกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 35 ได้กลุ่มตัวอย่าง 15 เขต พื้นที่การศึกษา ได้มาโดยการใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ตารางเลขสุ่มเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบประเมิน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการบริหารจัดการงานวิชาการ และมีความต้องการรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการ 2. รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางฯ มีองค์ประกอบ 6 ประการ คือ 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการและเหตุผลของรูปแบบ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 4) สาระสำคัญ 10 ด้าน คือ (1) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (2) ด้านการแนะแนวการศึกษา (3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (4) ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (5) การวางแผนงานวิชาการ (6) ด้านการนิเทศการศึกษา (7) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (8) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน (9) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (10) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5) แนวทางสู่การปฏิบัติ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ 3. ผลการประเมินรูปแบบพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางฯ มีความเหมาะสม 4. ผลการใช้ รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางฯ ในโรงเรียนนรย์บุรีพิทยาคม

*Received November 28, 2020; Revised February 26, 2021; Accepted March 15, 2021

รัชมรงค์ลาภิเชก พบว่า หลังการใช้รูปแบบกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งระดับความคิดเห็นหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: รูปแบบ; การบริหารจัดการงานวิชาการ; โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง; คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

This research aims to 1) study the conditions and needs of academic management of medium secondary schools under the Office of the Basic Education Commission (OBEC); (2) to generate the model of Academic management 3) Examine the academic administration model (4) to examine the results of the trial using the academic administration model. The table of Crazy and Morgan Was used to determine the sample size. 452 participants who participated in this study were administrators and teachers from 251 schools of OBEC. The research instruments were questionnaires and assessments and sampling from the office of the 42 Secondary Educational Districts, 35% of the samples were assigned. It is obtained using a simple random method. Using a random number table form. Collected data were analyzed by using mean, standard deviation, and content analysis.

The results revealed that; 1. The Medium High School Under the Office of the Basic Education Commission, there is academic management and academic management model. 2. Education Commission with 6 elements: 1) name of the pattern 2) principle and rationale of the pattern 3) the purpose of the pattern 4) the ten themes are (1.) aspects Development of internal quality assurance system (2.) Educational guidance (3.) Educational curriculum development (4.) Development of innovative media and technology for education (5.) Academic planning (6.) Supervision Study (7.) Research for Educational Quality Improvement (8.) Evaluation, Evaluation and Equation (9.) Learning Process Development (10.) Learning Resources Development 5) Guidelines to Practice 6) Success Conditions 3. The results of the expert assessment showed that the medium-sized secondary school academic administration under the OBEC was suitable at the highest level. Academic is recognized, a total of 10 schools followed the essence of the academic administration model, the medium secondary school under the OBEC was significantly higher than the threshold level accepted .01 All items 4. Results of the use of the medium-sized academic administration model under the OBEC. There was an uncertain level of opinion after the use of the pattern,

with a strongly agree opinion level, the comment level after using the pattern was higher than before using our model was statistically significant at the. 01

Keywords: The Model; School Academic Management; Medium Secondary School; Office of The Basic Education Commission

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญงอกงามตามทิศทางที่สังคมปรารถนา โดยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของสังคม เพราะการศึกษาเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยพัฒนาประเทศ สร้างคนให้เป็นคนดี คนเก่งและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและเป็นส่วนช่วยในการเพิ่มความเท่าเทียมในสังคม เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอาชีพซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันทั่วโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม การเมืองเศรษฐกิจและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วส่งผลให้วิถีชีวิตของคนมีความแตกต่างกันมากขึ้น โลกของการทำงานปรับเปลี่ยนจากการทำงานที่ใช้บุคคลที่มีองค์ความรู้เดียวกัน ทักษะเดียวกันและทำงานในสายงานเดียวกัน จำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับวิธีการจัดการศึกษาให้ทันกับสถานการณ์โลกที่เต็มไปด้วยความรู้และข้อมูลที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งการวางแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศให้ก้าวทันต่อกระแสอาชีพในปัจจุบันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แต่ปัจจุบันพบว่าคุณภาพการศึกษาของไทยยังอยู่ในระดับต่ำมาโดยตลอดและเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขในทุกระดับ ถึงแม้ว่าระดับความรู้และโอกาสทางการศึกษาจะมีทิศทางที่ดีขึ้นระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสากลการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (Government Gazette, 2017) กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษา โดยมีจุดหมายต้องพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลก จึงได้การปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ

จากปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาและแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญในการศึกษารูปแบบในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง เพราะเป็นสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสังกัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการงานวิชาการ สู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเชื่อมั่นและเกิดความพึงพอใจในการจัดการศึกษา ตลอดถึงเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการในการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและความต้องการรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาสภาพและความต้องการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 226 โรงเรียน รวม 452 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ รวม 86 ข้อ เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการ เพื่อสอบถามสภาพและความต้องการในการบริหารจัดการงานวิชาการ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นตอนนี้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ

2.1 ขั้นที่ 1 การนำผลการวิเคราะห์สภาพและความต้องการในการดำเนินการบริหารงานวิชาการ มาวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ เป็นการนำผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการ ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พร้อมจัดลำดับความสำคัญจากมากสุดไปน้อยสุด

2.2 ขั้นที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการนำผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง ไปสร้างรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการ 2 ขั้น คือ

3.1 ขั้นที่ 1 ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในขั้นนี้เป็นการนำรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ รวม 86 ข้อ

3.2 ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) ของรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขั้นนี้เป็นการนำสาระสำคัญของรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอบถามโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางที่มีผลการบริหารจัดการงานวิชาการ เป็นที่ยอมรับ มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (ONET) สูงกว่าระดับชาติ มีผลการแข่งขันทักษะทางวิชาการในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนชนะเลิศระดับชาติ จำนวน 10 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 86 ข้อ นำผลจากการสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับมาก โดยการทดสอบทดสอบ t-test

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการ 2 ขั้น คือ

4.1 ขั้นที่ 1 ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในขั้นนี้ดำเนินการดังนี้

4.4.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนนรย์บุรีพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก จำนวน 54 คน ที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการเป็นการสอบถามก่อนการใช้รูปแบบและหลังการใช้รูปแบบ นำผลการสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาผลต่างและทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างก่อนกับหลังการใช้รูปแบบโดยการทดสอบโดยการทดสอบ t-test (Dependent Sample)

4.4.2 วิเคราะห์ผลการบริหารจัดการงานวิชาการของโรงเรียนนรย์บุรีพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางที่มีผลการแข่งขันศิลปหัตถกรรมนักเรียนชนะเลิศระดับชาติ เป็นการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

ผลการวิจัย

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการดำเนินการบริหารจัดการงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.96) มีสภาพความต้องการในการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.96)

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีองค์ประกอบ 6 ประการ คือ 1) ชื่อรูปแบบ 2) หลักการและเหตุผลของรูปแบบ 3) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 4) สารสำคัญ 10 ด้าน คือ (1) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน (2) ด้านการแนะแนวการศึกษา (3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (4) ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (5) การวางแผนงานวิชาการ (6) ด้านการนิเทศการศึกษา (7) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (8) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน (9) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (10) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5) แนวทางสู่การปฏิบัติ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

3. ประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.2 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางที่มีผลการบริหารจัดการงานวิชาการเป็นที่ยอมรับจำนวน 10 โรงเรียน มีการปฏิบัติตามสารสำคัญของรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าเกณฑ์ระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่รับ .01 ทุกรายการ

4. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนรณบุรีพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก พบว่า

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพิ่มขึ้นทุกรายการ

4.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนรณบุรีพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างก่อนกับหลังการใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการใช้รูปแบบมีความคิดเห็นสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยอภิปรายตามข้อค้นพบดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการบริหารจัดการงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่มีรูปแบบในการบริหารจัดการงานวิชาการที่เป็นรูปธรรม เป็นเหตุให้การดำเนินการบริหารจัดการงานวิชาการตามรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการจึงอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนมีความต้องการรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้เห็นความสำคัญของการบริหารจัดการงานวิชาการ เพราะถือว่าถ้ามีการบริหารจัดการงานวิชาการที่ดีคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจะดีขึ้น สอดคล้องกับ Wongwanit (2007) ที่กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นจะช่วยวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นและเสนอแนวทางแก้ไขได้ สามารถเปลี่ยนสภาพจากปัจจุบันไปสู่สภาพที่คาดหวังได้ และผลการวิจัยของ Thongnoi (2013) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการงานวิชาการในโรงเรียนพบว่า โรงเรียนมีการบริหารจัดการในระดับปานกลางและมีความต้องการรูปแบบในการบริหารจัดการงานวิชาการในระดับมาก

2. รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นเกิดจากผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ถือว่าเป็นรูปแบบที่ตอบสนองความต้องการของโรงเรียนอย่างแท้จริง โดยรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสาระสำคัญ 10 ด้าน รายการปฏิบัติ 64 รายการ

รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นมีความครอบคลุมงานวิชาการของโรงเรียนและสอดคล้องกับ Office of the Basic Education Commission (2009) ที่ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ 12 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดและประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) ด้านการนิเทศการสอน 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา 9) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และ Bunprasert (2000) ที่ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการของโรงเรียนไว้จำนวน 7 ประการคือ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน 2) การสอนและการจัดกิจกรรมการสอนให้สอดคล้องกับหลักการและจุดหมายของหลักสูตรกับเรื่องการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน 3) กิจกรรม

นักเรียนและการบริหารกิจกรรมนักเรียนให้ตอบสนองหลักสูตร 4) สื่อการเรียนการสอน 5) กิจกรรมห้องสมุด 6) การวัดและประเมินผลการศึกษา 7) การนิเทศการศึกษา

3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดเป็นที่ยอมรับจำนวน 10 โรงเรียนมีการปฏิบัติตามสาระสำคัญของรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าเกณฑ์ระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่รับ .01 ทุกรายการ

4. จากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนรณย์บุรีพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนรณย์บุรีพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ต่อรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการใช้รูปแบบมีความคิดเห็นสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ เป็นเพราะว่า ก่อนใช้รูปแบบผู้บริหารสถานศึกษาและครูไม่แน่ใจกับรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง เนื่องจากโรงเรียนไม่มีรูปแบบในการบริหารจัดการงานวิชาการ ในการปฏิบัติงานวิชาการเป็นการดำเนินการโดยการศึกษาค้นคว้าและระเบียบข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีการนำรูปแบบในการบริหารจัดการงานวิชาการซึ่งมีความครอบคลุมงานวิชาการที่ชัดเจน ส่งผลให้ครูมีความคิดเห็นต่อรูปแบบในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งจากการนำรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้เป็นเวลา 4 เดือน พบว่า โรงเรียนรณย์บุรีพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก มีการดำเนินการงานวิชาการที่ชัดเจนขึ้นดังเช่น

4.1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มีแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดมาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

4.2 ด้านการแนะแนวการศึกษา โรงเรียนมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานงานแนะแนวของสถานศึกษา กำหนดแนวทางการปฏิบัติการแนะแนวที่ชัดเจน มีการติดตามผลการแนะแนวเป็นระยะ โดยกำหนดเป้าหมายของการแนะแนวที่ชัดเจน มีการประเมินผลงานด้านการแนะแนว

4.3 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาที่ชัดเจน กำหนดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ มีการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

4.4 ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โรงเรียนดำเนินการจัดหาสื่อเทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอนให้ครบตามสาระวิชา จัดสรรงบประมาณในการผลิตพัฒนาสื่อตามความเป็นจริง มีการประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

4.5 ด้านการวางแผนงานวิชาการ โรงเรียนมีการนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ในการวางแผนงานวิชาการมีการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการงานวิชาการที่ชัดเจน รวมถึงวางแผนการดำเนินงานทางวิชาการ กำหนดขอบข่ายภาระของงานวิชาการ

4.6 ด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนปรับปรุงระบบนิเทศด้านการเรียนการสอนภายในสถานศึกษามีการนำวิธีการนิเทศที่หลากหลายมาใช้ในการนิเทศการศึกษา นำผลการประเมินการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศการศึกษา

4.7 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย นำผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอน

4.8 ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอน โรงเรียนให้ครูกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จัดทำเครื่องมือวัดผล ประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลโดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

4.9 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูกำหนดจุดมุ่งหมายของกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามหลักวิชา ครูจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้จัดกระบวนการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ

4.10 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ จัดหาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น นิเทศ ติดตามการใช้แหล่งเรียนรู้ของครู ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ส่งเสริมให้ครู ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้

รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นมีความครอบคลุมงานวิชาการของโรงเรียนและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission, 2009)

สรุป

ชี้เห็นว่าเมื่อโรงเรียนมีรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการ โรงเรียนจะสามารถดำเนินการบริหารจัดการงานวิชาการได้อย่างครอบคลุมและถูกต้องและสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการ 12 ด้าน จากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนมัธยมบุรีพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมบุรีพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ต่อรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการใช้รูปแบบมีความคิดเห็นสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ เพราะรูปแบบคือข้อที่นำไปปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านวิชาการ เมื่อโรงเรียนมีการบริหารจัดการงานวิชาการที่ดีขึ้นก็จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ Wong-anutararoj (2010) ที่อธิบายว่า เมื่อมีรูปแบบในการบริหารจัดการที่ชัดเจน ส่งผลต่อการดำเนินงานตามขอบข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายนำรูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้พร้อมและจัดทำคู่มือประกอบการนำไปใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน อันจะเกิดผลดีต่อโรงเรียน

เพื่อให้การดำเนินงานบริหารจัดการงานวิชาการสอดคล้องครอบคลุมทุกด้าน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จึงควรปรับโครงสร้างการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เหมาะสมสอดคล้องกับรูปแบบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการที่สอดคล้องกับบริบทของครูและนักเรียนในยุคการศึกษาไทย 4.0

References

- Bunprasert, U. (2000). *Guidelines for educational administration and management of schools in the form of school-based management*. Bangkok: Teachers Council of Ladprao Publishing.
- Chalamvong, Y. (2017). Challenges of Thai workers in the digital age. National institute for Thailand Deveiopment Research. Retrieved May 3, 2017, from <http://tdri.or.th/2015/01/thailaborinthedigitalage>.
- Office of the Basic Education Commission. (2009). *Guidelines for learning management according to the Basic Education Core Curriculum BE 2551*. Bangkok: Cooperative Assembly Publishing House. Agriculture of Thailand Ltd.
- Office of the Basic Education Commission. (2008). *Small school management guidelines model*. Bangkok: Office of the Basic Education Commission.

- Office of the Education Council Secretariat. (2018). *Thai education situation in the world stage 2014*. Bangkok: Prikwan Graphic Co., Ltd.
- Thongnoi, N. (2013). *Development of an effective academic administration system in elementary schools*. (Doctoral Dissertation), Mahasarakham University.
- Sinlarat, P. (2015). *Higher education and Thai society*. 2nd edition. Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyala Printing House.
- Wongwanit, S. (2007). *Needs assessment research*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Wong-anutararoj, P. (2010). *Academic Administration*. Bangkok: Bangkok Supplementary Media Center.